

Det Sydslesvigske Samråd

SEKRETARIATET
(2/2012)

Protokol over

Møde i Det Sydslesvigske Samråd

onsdag den 11. april 2012 kl. 18.30 på Flensborghus

Til stede: Alice Feddersen (i stedet for Jørn Aagesen), André Pastorff, Jytte Nickelsen, Peter Lynggaard Jacobsen, Anders Molt Ipsen, Per Gildberg, Stine Døssing, Randy Kuhnt, Thorsten Kjærsgaard, Volker Andersen, Jørgen Kühl, Manfred Nissen, Inger Marie Christensen, Flemming Birkemose, Dieter Paul Küssner, Bo Hallberg, Martin Lorenzen, Flemming Meyer, Rüdiger Schulze, Henrik Hansen, Georg Buhl, Thede Boysen, Daniel Dürkop, Raning Krüger (journalist)

Afbud: Jørn Aagesen, Preben K. Mogensen, Viggo Jacobsen, Udo Jessen, Jacob Ørsted, Jörgen Jensen-Hahn, Lars Harms, Horst Schneider, Jens A. Christiansen, Steen Schröder, Gerd Pickardt og Anke Spoorendonk

Protokolfører: Gaby Böttinger

Dagsorden:

1. Valg af ordstyrer
2. Spørgetid
3. Godkendelse af protokollen af 23. januar 2012
4. Fastlæggelse af den endelige dagsorden
5. Meddelelser
6. Valgkamp - orientering
7. Aktionsdagen den 21. april 2012
8. Beretning ved SdU
9. Beretning ved Fælleslandboforeningen
10. Eventuelt
11. Lukket møde

1. Valg af ordstyrer

Martin Lorenzen vælges som ordstyrer.

2. Spørgetid

Der er ingen spørgsmål.

3. Godkendelse af protokollen af 23. januar 2012

Jytte Nickelsen: På side 3 bliver jeg citeret for at have sagt, at der i skoleloven står "Nach Bedarf". Det skal rettes til: "Unabhängig vom Bedarf".

Derefter godkendes protokollen.

4. Fastlæggelse af den endelige dagsorden

Den udsendte dagsorden vedtages. Formandskabet foreslår, at der under punkt 11 "Lukket møde" behandles tilskud til bygge- og anlægsprojekter fra Sydslesvigudvalget. Dette bliver godkendt.

5. Meddelelser

Flemming Meyer: SSW var gennem landssekretær Martin Lorenzen og Lukas Lausen fra SSW-U repræsenteret på EFAs (European Free Alliance) generalforsamling den 22. – 24. marts 2012. Som bekendt er EFA en sammenslutning af 33 mindretals- og regionalpartier i Europa, som råder over syv medlemmer i Europa-Parlamentet. Her blev der truffet en del beslutninger, bl.a. at EFA skal gøre en indsats for, at mindretalspartier generelt skal fritages for spærregrænser ved overregionale valg.

Dansk Skoleforening og SSF varetager mindretallenes interesser ved Implementeringskonferencen den 26./27. april i Berlin. SSW kan ikke deltage pga. valgkampen.

Randi Kuhnt: Stine Døssing er ny forretningsfører ved Dansk Sundhedstjeneste som efterfølger for Georg Hanke, og er dermed nyt medlem i Samrådet.

Flemming Meyer hilser Stine Døssing velkommen i Samrådets kreds.

6. Valgkamp - orientering

Flemming Meyer: Den 31. marts blev den såkaldte hede fase af valgkampen indledt og den kører utrolig godt. SSW er synlig bl.a. med plakater og ved paneldiskussioner i hele Slesvig-Holsten. Fjernsyns- og radiospot er færdigstillet og ligger også på nettet.

Martin Lorenzen: Til denne valgkamp har SSW fremstillet i alt 7.000 plakater, og dermed 80 pct. flere end sidste gang. Deraf blev 3.000 plakater fordelt i de større byer i hele Holsten. Valgkampafslutningsarrangementet finder sted den 3. maj på Duborg-Skolen med politisk og kulturel underholdning.

7. Aktionsdagen den 21. april 2012

Per Gildberg: Der er stor opbakning fra hele mindretallet og stemningen er god. Han håber på en talstærk deltagelse og et fornøjeligt, festligt og farverigt optog fra Exe til havnespidsen. SSF's KONTAKT offentliggør en gæstekommentar fra ham i sin næste udgave. Han nævner i denne sammenhæng også den store hjælp, som SSF's sekretariat yder.

Jørgen Kühl: Nu er der kommet yderligere kampagnemateriale fra Skoleforeningen i form af streamer til biler. Der er mange aktiviteter i gang rundt omkring i alle børnehaver og skoler. Det er hans indtryk, at der er en god gejst i det og at det kører rigtig godt.

8. Beretning ved SdU

Inger-Marie Christensen: SdU er en paraplyorganisation for både 61 danske idræts- og ungdomsforeninger i Sydslesvig med 12.000 medlemmer og 4 landsdelsorganisationer. Fremtidsværkstederne, der fandt sted inden sidste hovedsendemandsmøde, har set på organisationens struktur og på en deling af det professionelle og det frivillige arbejde. Der blev nedsat en arbejdsgruppe, som skal arbejde videre med resultaterne.

Flemming Birkemose: SdU er igennem årene vokset fra at være en sammenslutning af foreninger til nu også at rumme et pædagogisk arbejde. Til det er der brug for professionelle medarbejdere. Fritidshjemmene voksede fra først at være ungdomsklubber for de unge til i slutningen af 60'erne også at være en pasningsordning til sydslesvigske skolebørn. I løbet af 70'erne skabte en forandret samfundsudvikling – i flere familier blev begge forældre udearbejdende – et behov for en mere kvalificeret pædagogisk pasning af børnene efter skoletid. Således opstod det, vi i dag kender som fritidshjem.

Det er huse med tilbud til børn fra 6 år og helt op til 25 års alderen. Det er blevet en del af en offentlig opgave. SdU løser denne opgave for børn og unge med dansk skolegang. Det betyder også at, når bestemte krav opfyldes, er der mulighed for offentlige tilskud. I dag kan vi således tilbyde en høj pædagogisk kvalitet i arbejdet med børnene, men vi betragter også arbejdet som et bidrag til dansk kulturformidling. For en del af de unge mennesker, der allerede har forladt skolen og er integreret i det tyske arbejdsliv, var og er vores klubber endvidere et tilhørssted, som er præget af dansk kultur. For nylig har SdU's styrelse formuleret en overordnet målsætning for fritidshjemmene, hvor vi har forsøgt at sammenfatte intentioner på dette område. Denne kan ses på vores hjemmeside. I den nærmere fremtid vil vi samarbejde med Dansk Skoleforening og forsøge at skabe strategier for, hvordan den bedst mulige hverdag for vores børn og unge i Sydslesvig kan se ud. Heldagsskoleproblematikken bringer mange udfordringer om et samarbejde, men SdU går gerne ind i et konstruktivt samarbejde. En stor del af vores næsten 200 ansatte er således medarbejdere på vores fritidshjem.

Men vi har også andre professionelle ansatte. Her skal Aktivitetshuset nævnes, som er et projekt- og kulturhus, oprindeligt startet som tilholdssted for unge, som ikke

havde den nære tilknytning til en forening. I dag er huset et kendt og skattet kulturtilbud i Flensborg, som vi nødigt vil undvære. Vi sætter i hvert fald mange kræfter ind for at udvikle huset til fremtiden.

Også på Christianslyst har vi brug for et velfungerende personale. Uden at miste sin profil skal huset dog også kunne løbe rundt økonomisk. Den 5-års-plan, vi for 5 år siden iværksatte, har ikke helt kunnet leve op til forventningerne, fordi der kom en krise med en medfølgende nedgang i antallet af lejrskoleophold imellem. Udfordringen ligger nu i at få nye kunder i butikken, men måske skal der også investeres i nye faciliteter derude, for at vi kan leve op til de krav, man stiller nu om dage til et kursuscenter. Men der ligger også en udfordring i, at alle sydslesvigske kursus- og lejrskoler samarbejder bedre, så vi mere målrettet kan markedsføre os i Danmark.

På det idrætsmæssige område driver SdU ud over Træningshallen i Slesvig også Idrætshallen i Flensborg. Begge steder er uundværlige og velbesøgte af såvel SdU's egne foreninger som af skolernes børn og unge. Men også her må man spørge, om der i dag og i den kommende tid er andre behov for at dyrke idræt end tidligere?

SdU har i resultataftalen med Sydslesvigudvalget indskrevet en lille opgave, som hedder et kommende SdU-hus. Vi vil undersøge behovet og mulighederne for et hus, et samlingssted, hvor de nye idrætter med mere fleksible åbningstider kan opstå. Det drejer sig i første omgang om en missionsfase, men dette kan meget vel på sigt indebærer et samarbejde med f.eks. Dansk Sundhedstjeneste. Vi ved jo, at idræt og motion har stor indflydelse på vores sundhedstilstand.

Hjemmet i Flensborg skal også nævnes. Tidligere var det et hjemsted for Flensborgs ungdomsforening. Nu er det mest kendt for at huse Det Lille Teaters virksomhed. Der er mange unge, der har øvet sig i skuespillets kunst.

Vi er altså forpligtede til at få de bedst mulige faciliteter til vores aktiviteter. Derfor er det f.eks. en stor glæde, at vi til sommer kan indvie vores nye fritidshjem i Slesvig i umiddelbar nærhed af Hiort-Lorenzen Skolen. Vi kan derved give de mange børn, som står på ventelisten, en mulighed for en fritidshjemsplads. Det er så blot én af de opgaver, vi er ved at løse i øjeblikket, fordi vores øvrige institutioner også trænger til et løft. F.eks. Idrætsforeningen SIF i Slesvig har et klubhus, som i mange år har stået øverst på vores ønskeliste, men vokser og vokser. SdU er også i dag blevet en organisation, som ud over at rumme det frivillige arbejde, også har en arbejdsgiverfunktion. Langt største del af vores økonomi er bundet i det professionelle arbejde. Og vi har selvfølgelig en forpligtigelse til ikke blot at lønne vores personale, men også videreudanne det. I SdU har vi også en forpligtigelse til at have en kompetent ledelse. SdU er på mange måder anderledes end andre sydslesvigske organisationer pga. vores struktur. Vi har en stærk frivillig kompetence i vores styrelse og ledelsen. Den professionelle ledelse skal sørge for, at den videreudvikler sig fremover. Men uden de mange frivillige rundt omkring både ude på foreningsplan, men også i de mere overordnede aktiviteter, vi har, tror jeg ikke, at SdU vil være det, som det er i dag.

Inger-Marie Christensen: Her vil jeg tage over og fortælle lidt om det frivillige foreningsarbejde. Fremtidens foreninger ser på mange måder ikke sådan ud, som de gjorde, da SdU blev oprettet i 1923. Der er sket en udvikling i den måde, man dyrker

idræt på, tidspunkter man vil gøre det på, men måske også går efter sin sport og ikke så meget efter at være med i bestyrelsesarbejde. Her er der én af de mange udfordringer, vi hhv. vores foreninger har. Det skal vi hjælpe dem med at løse og se på, om man måske kan gøre det på en anden måde end vi gør det nu.

En anden udfordring ligger i, at det i dag ikke kun er børn og unge, der dyrker idræt, men også flere voksne og ældre mennesker. Aldersfordelingen af vores medlemmer ser således ud: 38 pct. er mellem 7 og 15 år, 30 pct. er mellem 25 og 59 år og 11 pct. er over 60 år. Her spejler samfundsudviklingen sig også. Spørgsmålet er, hvordan vi får klædt vores foreninger på i forhold til denne aldersgruppe.

Fordi foreningerne er vores base, afholder vi som noget nyt ifølge vores resultataftale regionsmøder, som går ud på dels at foreningerne kan komme i kontakt med hinanden med henblik på samarbejde og dels, at styrelsen og foreningerne kan lære hinanden bedre at kende. Vi håber, at foreningerne tager godt imod dette nye tiltag. Da vores foreninger er suveræne, er SdU's sprog- eller samværs politik kun forventninger og henstillinger. For både SdU og foreningerne ligger der en stor opgave i at få flere frivillige til at overtage ansvarsopgaver. Dog synes det ikke kun at være en udfordring for SdU, men også for andre organisationer i Samrådet. Her kunne et samarbejde, f.eks. med SSF og SSW være gavnligt.

En anden stor udfordring består for SdU i vedligeholdelse af foreningslokaler, f.eks. er SIFs klubhus i Slesvig ved at falde sammen. Men også her er der nok ikke kun tale om et problem, SdU har, men et problem, som hele mindretallet efterhånden har. Hvis de unge og den lidt ældre generation ikke tilbydes ordentlige faciliteter, kan det nemt ske, at vi mister dem.

Som fremtidige aktiviteter kan nævnes næste års landsstævne, som finder sted i Esbjerg. Her er én af SdU's udfordringer at skaffe ca. 150 fortrinsvis unge deltagere.

I år deltager SdU's landshold i Europeada, som skal finde sted hos Sorberne i Lausitz.

Ca. 50 pct. af SdU's indtægter kommer fra Sydslesvigbevillingen, ca. 23 pct. er offentlige tyske tilskud og 27 pct. er andre indtægter som kontingent, forældrebetaling for børnene på fritidshjemmene, tilskud fra kulturministeriet i Danmark samt tilskud fra DGI. Der er usikkerhed omkring tyske kommuners tilskud med henblik på store forskelle i tilskuddets størrelse. Endvidere er der stor usikkerhed omkring tilskuddet fra DGI, fordi de uddeles i forhold til aktivitet og strategi hen imod 2015, som DGI har vedtaget. Denne strategi går ud på at lave et samarbejde med kommuner. Derfor er det usikkert, om vi får det samme tilskud som i de tidligere år.

Mødelederen takker for en fyldig beretning og opfordrer til spørgsmål hhv. kommentarer.

Der udspænder sig en diskussion omkring den gentagende sprogproblematik både med henblik på ansættelse af "rigsdansk" og "sydslesvigsk" personale og brug af det danske sprog i foreningerne. Der er enighed om, at dette gælder for hele mindretallet og at det er vigtigt igen og igen at være opmærksom på og arbejde med dette

problem. Det vil altid være en udfordring at kunne bibeholde dansk som det primære sprog, men det er umådelig vigtigt at holde fast i.

Med hensyn til det tyske tilskud foreslår Flemming Meyer et møde mellem SSW og SdU for i fællesskab at se på nye muligheder.

9. Beretning ved Fælleslandboforeningen

Bo Hallberg: Fælleslandboforeningens landbrugsfaglige og kulturelle arbejde kan føres tilbage helt til 1866. Inden for det første år fik vi 129 medlemmer rundt omkring Flensborg, også på den nuværende danske side. Dengang var det ikke kun vores opgave at være landbrugsrådgiver, men også at holde møder af kulturel art og arrangementer for den almene befolkning til gavn for det danske sprog og sindelag.

Vi var på begge sider af grænsen, men 1920 blev vi delt med det resultat, at 140 af vores medlemmer blev på den danske side og 100 blev på den sydslesvigske side. Arbejdet blev ikke mindre af den grund, men først i 1925 begyndte vores egentlige landbrugskonsulentarbejde.

Fælleslandboforeningen for Sydslesvig blev oprettet 1950. Den er en sammenslutning af den i 1866 oprettede Landboforening for Flensborg og Omegn samt 5 landboforeninger, der blev nyoprettet i Sydslesvig som følge af en opblomstring efter 2. verdenskrig, hvor der kom rigtig gang i arbejdet. Der blev i de første år efter krigen ansat flere konsulenter, som udførte det meget efterspurgte arbejde på det kulturelle og faglige område.

Det lykkedes hurtigt at få tilskud fra Kiel til konsulentarbejdet, som vi har kunnet opretholde med SSW's hjælp frem til 2011.

I starten var det mere det praktiske arbejde, vi kunne rådgive omkring. I dag er det overvejende den tyske lovgivning, som vi hjælper med at formidle til vores medlemmer. Det er umuligt for den enkelte landmand at følge med i den meget omfattende lovgivning, hovedsagligt fra EU's side, som så bliver omsat efter tyske forhold.

I dag har vi 2 konsulenter og 1 kontoransat, som holder til på et kontor oven på SSW's landssekretariat. Konsulenterne opsøger medlemmerne på deres bedrifter eller landmændene kommer ind på kontoret for at blive rådført. Der bor typisk flere generationer på gårdene, og her er konsulenterne behjælpelige med at rådgive og gennemføre et generationsskifte. Vi konstaterer, at vore konsulents virke ude i landdistrikterne har en stor betydning og værdsættes meget højt, også i forhold til deres tyske kollegaer. Alt i alt rådfører konsulenterne vore medlemmer på både det faglige og kulturelle område, som gør, at konsulenter også har et godt samarbejde med de andre foreninger i mindretallet.

Der er et tæt forhold til de lokale Grænseforeningerne i Danmark, idet vi organiserer og ledsager besøgsgrupper nord og syd for grænsen for at vise forholdene i Sydslesvig. Sidste år blev det til 126 grupper. Vi bliver også ofte inviteret til Danmark for at holde foredrag. På det sidste har vi haft mange besøg af folk, der er

interesseret i emnet vedvarende energi, for der har været stor forskel på tysk og dansk lovgivning.

Vores fremtidsudsigter er meget afhængige af EU. Også vores landskab rundt omkring forandrer sig meget med henblik på majs og biogas, solar på tag m.m. Rammebetingelserne for landmænd bliver afgjort i Berlin og Bruxelles.

Et meget stort aktiv i vore kulturelle tilbud er Christian Lassens Minde Museum i Jarlund. Vi arvede gården i 2003 og indrettede 2004 efter Christian Lassens ønske et familiemuseum i de bestående bygninger, hvor kun genstande, som fandtes på ejendommen, er udstillet. Vi har hvert år mange gæster fra både Danmark og Sydslesvig, som kommer for at se dette enestående danskrægede museum. Vi er løbende beskæftiget med at udvide museets udstillingsrum for at kunne vise genstande, som i dag endnu ligger gemt på loftet. De sidste år har vi fået tilskud, og vi er ved at blive færdigt med at etablere og indrette et nyt udstillingsrum.

I de sidste 10 år har vi haft et stabilt medlemstal på 240.

Vores økonomi er sammensat således, at vi får knap 50 pct. af den danske stat for det kulturelle arbejde, vi laver hernede. Fra tysk side får vi ikke noget tilskud mere. Ud over det har vi indkomster fra jord, som vi lejer ud. Sammen med penge, som vi søger ved forskellige fonde, har vi indtil i år har haft balance i vores økonomi. Udviklingen på det alternative energiområde kommer os lidt til gode, idet jordprisen og pagten på jord stiger, og denne omstændighed vil vi selvfølgelig også benytte os af.

Mødelederen takker for beretningen og opfordrer til spørgsmål hhv. kommentarer.

På spørgsmålet, om de tilsvarende tyske foreninger stadig får tilskud fra Kiel, svarer Flemming Meyer, at de heller ikke få tilskud mere, heller ikke sidste år. Med hjælp af SSW's ihærdige indsats fik Fælleslandboforeningen til gengæld de sidste to år hver 30.000 euro i tilskud til deres kulturelle arbejde, ikke til deres konsulentvirksomhed.

10. Eventuelt

Dieter Paul Küssner: Politisk bør det overvejes, om f.eks. Fælleslandboforeningen og Dansk Sundhedstjeneste ikke alligevel kan opnå tilskud fra tysk side. Argumentet, at der findes tilsvarende i den tyske verden, er ikke holdbart, fordi der også findes tyske skoler. Også her er der tale om ligestilling.

Flemming Meyer kan kun give ham ret i denne sag, og vil søge en dialog med de respektive tyske myndigheder.

Alice Feddersen meddeler, at biblioteket tager afsked med Lars Henningsen den 29. juni 2012, kl. 13.00.

Den offentlige del af mødet slutter kl. 19.40.

11. maj 2012
gb / JAC